

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Mapy tlenowe guzów nowotworowych

Od początków medycyny lekarze pragnęli zajrzeć w głąb ludzkiego ciała, aby zrozumieć funkcjonowanie organów wewnętrznych i znaleźć sposoby na leczenie ich zaburzeń. Dzisiaj to marzenie jest spełnione - jesteśmy w stanie poznać detale budowy narządów wewnętrznych. Czy istnieje potrzeba rozwijania jeszcze jakichś nowych technik obrazowania?

Przy pomocy ultrasonografii przyszli rodzice mogą poznać mimikę twarzy swojego dziecka jeszcze przed jego narodzinami. Możemy też wykrywać w całym ciele położenie przerzutów nowotworowych za pomocą radioizotopów i obrazowania PET (pozytonowej tomografii emisyjnej). Mamy do dyspozycji szeroki wachlarz nieinwazyjnych sposobów zbierania informacji o wnętrzu ludzkiego organizmu. Czy w związku z tym konieczne jest ciągle poszukiwanie nowych, coraz bardziej zaawansowanych technik diagnostycznych?

Ważne zjawisko: hipoksja

Jedną z dziedzin, gdzie taka potrzeba, mimo wspomnianych osiągnięć, nadal istnieje, jest leczenie nowotworów. Guzy nowotworowe, na skutek wysokiego poziomu metabolizmu i patologicznej, niewydolnej sieci naczyń krwionośnych mają niedobór składników odżywczych i tlenu. Niewystarczający poziom utlenowania tkanki nowotworowej (hipoksja) upośledza odpowiedź guzów na terapię. Hipoksja prowadzi także do bardziej agresywnego zachowania guza - wzmacnia zdolność komórek nowotworowych do przeżycia, dopasowania się do trudnych warunków i tworzenia przerzutów.

Hipoksja to określenie poziomu tlenu niższego niż prawidłowy w tkance, przy czym może on, ale nie musi, wynikać z obniżonego wysycenia tlenem hemoglobiny we krwi.

„Moja fascynacja tlenem zaczęła się w siódmej klasie, kiedy przeczytałam niewielką popularnonaukową książeczkę o pracy mitochondriów. Opisywała ona, jak elektrony przeskakują między kolejnymi elementami łańcucha oddechowego, kończąc na cząsteczce tlenu. Ta podstawowa dla życia cząsteczka jest dzisiaj przedmiotem moich badań” - mówi dr hab. Martyna Elas z Wydziału Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Tlen cząsteczkowy obecny jest we wszystkich komórkach naszego ciała. Jest on paramagnetykiem, ponieważ zawiera niesparowane elektrony i dlatego w obecności pola magnetycznego zachowuje się jak mały magnes. Jeśli w pobliżu cząsteczki tlenu znajdzie się inna cząsteczka paramagnetyczna, będą one ze sobą oddziaływać. To sprawia, że tlen możemy wykrywać przy pomocy spektroskopii elektronowego rezonansu paramagnetycznego (EPR). Metoda ta pozwala nam „zobaczyć” cząsteczki

z niesparowanymi elektronami. Podobnie jak w metodzie rezonansu magnetycznego, aby badanie było efektywne, obiekt musi się znajdować w polu magnetycznym. Co więcej, tak jak w rezonansie magnetycznym, również w EPR można otrzymywać trójwymiarowe obrazy obiektów żywych. Wprowadzenie nietoksycznej sondy do organizmu i rejestrowanie jej sygnału w trójwymiarowym układzie odniesienia daje w rezultacie przestrzenne mapy tlenometryczne (pokazujące stężenie tlenu w poszczególnych częściach organizmu). Tego typu podejście jest wykorzystywane przez kilka grup naukowców, pracujących nad nieinwazyjnym obrazowaniem tlenometrycznym serca, mózgu, guzów nowotworowych i innych tkanek.

Tlen mówi jak leczyć

We współpracy z dr Howardem Halpernem z Uniwersytetu Chicagowskiego, który rozwija obrazowanie EPR, z zamiarem wprowadzenia tej metody do stosowania u pacjentów, naukowcy z UJ badali mapy tlenowe guzów nowotworowych w odniesieniu do radioterapii. Przy pomocy obrazowania EPR zastosowanego u myszy, otrzymano mapy tlenometryczne guzów przed i po radioterapii. W eksperymentach zastosowane zostały pojedyncze, dość wysokie dawki promieniowania, które prowadziły do wyleczenia większości guzów w ciągu kilku tygodni. Przez dziewięćdziesiąt dni po terapii badacze obserwowali, czy następuje wznowienie aktywności guza. Z 34 myszy poddanych terapii, 18 pozostało wyleczonych po trzech miesiącach. Najważniejszym odkryciem było to, że utlenowanie guzów przed terapią było pomocne w określeniu, które guzy zostaną wyleczone. Jeśli w guzie było bardzo mało tlenu, dawka promieniowania wymagana do wyleczenia była wysoka. I odwrotnie, jeśli utlenowanie guza było nieco większe, mogła być ona nieco niższa.

Te badania pokazały, że obrazowanie EPR jest użyteczne dla radioterapii i może zostać wykorzystane do polepszenia efektywności tego rodzaju leczenia. Co więcej, EPR-owskie mapy tlenometryczne nie tylko mówią o tym, ile tlenu znajduje się w tkance, ale także w jakich rejonach guza. To może w przyszłości pozwolić na indywidualne podejście do terapii każdego pacjenta, skutkując optymalnym doborem dawki promieniowania.

Poza onkologią, mapy tlenometryczne mogą być przydatne w terapiach innych stanów patologicznych związanych z niedotlenowaniem, takich jak choroby układu krążenia, udary czy gojenie się ran.

Projektor Jagielloński 2, "Mapy tlenowe guzów nowotworowych", www.projektor.uj.edu.pl

<https://laboratoria.net/aktualnosci/21786.html>

02-07-2026

Nośniki eków po 14 miesiącach na Międzynarodowej Stacji Kosmicznej

Analizy mają pokazać, jak promieniowanie kosmiczne wpłynęło na nośniki leków.

23-06-2026

Flexicon FPC50 w dydaktyce pracy laboratoryjnej

Dostawca szkoleń aptaskil przygotowuje wykwalifikowanych specjalistów.

22-06-2026

Blisko 2,8 mln zł na badania nad terapią

Opracowanie strategii leczenia nowotworów odpornych na terapię.

22-06-2026

Studenci AGH zaprezentowali swój najnowszy bolid elektryczny

Pojazd powstał z myślą o udziale w zawodach inżyniersko-wyścigowych.

22-06-2026

Naukowcy sprawdzili, czy protony są wieczne

W badaniach uczestniczyły polskie ośrodki.

22-06-2026

Polska wśród krajów z najniższym poziomem stresu psychicznego

Wśród ukraińskich uchodźców.

22-06-2026

Życie seksualne coraz częściej przenosi się do świata technologii

Sfera ta rośnie szybciej niż wiedza o jej wpływie na ludzką seksualność.

22-06-2026

Przyjemnych snów życzy anestezjolog

Wystarczy przestrzegać protokołu znieczulenia.

Informacje dnia: [Nośniki eków po 14 miesiącach na Międzynarodowej Stacji Kosmicznej Flexicon FPC50 w dydaktyce pracy laboratoryjnej](#) [Blisko 2,8 mln zł na badania nad terapią](#) [Studenci AGH zaprezentowali swój najnowszy bolid elektryczny](#) [Naukowcy sprawdzili, czy protony są wieczne](#) [Polska wśród krajów z najniższym poziomem stresu psychicznego](#) [Nośniki eków po 14 miesiącach na Międzynarodowej Stacji Kosmicznej Flexicon FPC50 w dydaktyce pracy laboratoryjnej](#) [Blisko 2,8 mln zł na badania nad terapią](#) [Studenci AGH zaprezentowali swój najnowszy bolid elektryczny](#) [Naukowcy sprawdzili, czy protony są wieczne](#) [Polska wśród krajów z najniższym poziomem stresu psychicznego](#)

Partnerzy